

Jaká jsou Vaše základní práva

- Právo na respektování osobnosti a důstojnosti, zdvořilý a šetrný přístup
- Právo na ochranu před druhotnou újmou
- Právo na informace
- Právo na odbornou pomoc
- Právo na ochranu před hrozícím nebezpečím
- Právo na ochranu soukromí
- Právo na peněžitou pomoc (při splnění zákonných podmínek)

Jaká další práva můžete mít?

Jste-li zároveň **poškozeným** v trestním řízení, máte také práva vyplývající z trestního řádu. Více informací o těchto právech najdete na stránkách www.policie.cz/obeti.

Kde podat trestní oznámení?

Oznámení můžete podat ústně či písemně u kteréhokoli policejního orgánu nebo státního zastupitelství.

Jak probíhá trestní řízení?

Po podání trestního oznámení následují tyto etapy:

1. **přípravné řízení** – příprava pro řízení před soudem, policie v této fázi zajišťuje důkazy, provádí výslechy apod.,
2. **hlavní líčení** – probíhá před soudem, kde se rozhoduje o vině a trestu,
3. **vykonávací řízení** – vykonání pravomocného rozsudku.

Kde získáte informace o stavu řízení?

Na Vaši žádost Vás bude policejní orgán nebo státní zástupce informovat o stavu trestního řízení, rozhodnutí o ukončení řízení, případně o nezahájení trestního řízení a o orgánu, který lze žádat o vyzoomění v souvislosti s pobytem obviněného nebo odsouzeného na svobodě.

O stavu řízení Vás bude informovat policejní orgán, u kterého byla věc oznámena. Případně Vám poskytne informace o postoupení věci jinému policejnímu orgánu.

Kdo je zmocněnec a důvěrník?

Důvěrníkem může být Vám blízká osoba, která Vás bude v průběhu trestního řízení doprovázet a poskytovat psychickou podporu. Důvěrníkem může být pouze fyzická osoba.

Zmocněnec Vás může zastupovat jako poškozenou stranu v trestním řízení, tedy může za Vás činit návrhy, podávat žádosti apod. Zmocněncem může být i právnická osoba.

Důvěrník může být zároveň Vaším zmocněncem. Důvěrníka a zmocněnce si můžete zvolit kdykoli v průběhu trestního řízení.

Možný dopad trestného činu na oběť

Oběti trestného činu se může stát každý z nás.

Reakce na takovou událost bývá velmi individuální. Může záviset na typu trestného činu, druhu a závažnosti způsobené újmy, ale také na mnoha dalších okolnostech. K důsledkům trestného činu patří nejen zranění, fyzická bolest nebo majetková újma. Mnohé oběti prožívají také citovou újmu či trpí různými psychickými obtížemi.

Je normální, že lidé, kteří se stali obětí trestného činu, pociťují strach, vztek, nespravedlnost, bezmoc, stud, ale i vinu apod.

Někteří lidé v takové situaci dokonce mohou mít v problémy se spánkem, přijmem potravy či se u nich mohou projevit jiné tělesné potíže.

Vyrovnávání se s důsledky trestného činu může být mnohdy velmi obtížné. Jde o náročnou situaci, která může mít dopad nejen na Vás, ale i na Vaše okolí. Proto se nebojte:

- **vyhledat odbornou pomoc**
- **požádat o pomoc své blízké**
- **žádat o informace**
- **uplatňovat svá práva**

Máte právo na respektující, zdvořilý a šetrný přístup ze strany policistů, státních zástupců, soudců, znalců, tlumočnicků, obhájců a pracovníků zdravotnických zařízení a pomáhajících organizací.

Důležité odkazy

Podrobné informace pro oběti trestných činů:

Zřídili jsme pro Vás speciální webovou stránku, kde se dozvíte vše potřebné o svých právech, průběhu trestního řízení a další užitečné informace. Navštivte:

www.policie.cz/obeti

Kontakty na subjekty poskytující pomoc obětem:

Registr subjektů poskytujících pomoc obětem trestných činů najdete na:

www.justice.cz

Tyto a případně další potřebné kontakty Vám předá také kterýkoli policista.

Pokud něčemu nerozumíte nebo potřebujete více informací, ptejte se policistů nebo navštivte internetové stránky:

www.policie.cz/obeti

Informace pro oběti trestných činů

Podle zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a změně některých zákonů (dále jen „zákon o obětech“):

Za oběť je považována každá osoba, která se cítí být obětí spáchaného trestného činu.

Oběti trestného činu jste se stal(a), jestliže:

- Vám bylo ublíženo na zdraví, způsobena majetková nebo nemajetková újma anebo se na Váš úkor pachatel obohatil,
- jste pozůstalým po oběti, které byla trestným činem způsobena smrt, tedy příbuzným v pokolení přímém (rodič, prarodič, dítě, vnouče), sourozencem, osvojenecem, osvojitelem, manželem, registrovaným partnerem nebo druhem.

Podle zákona o obětech jste zvlášť zranitelnou obětí trestného činu, jestliže:

- jste mladší 18 let,
- jste postižen(a) fyzickým, mentálním nebo psychickým hendikepem nebo smyslovým poškozením, které brání plnému uplatnění ve společnosti,
- jste obětí trestného činu obchodování s lidmi,
- jste obětí trestného činu v sexuální oblasti nebo trestného činu zahrnujícího násilí nebo pohrůžku násilí, jestliže je zde zvýšené riziko vzniku druhotné újmy.

www.policie.cz/obeti

Podle zákona o obětech máte jako oběť svá práva, která můžete uplatňovat, pokud tím nedojde ke zmaření účelu trestního řízení. Jedná se o:

Právo na informace

Máte právo na informace, které se týkají věci, v níž jste se stal(a) obětí.

Policie České republiky, orgány činné v trestním řízení a subjekty zapsané v registru poskytovatelů pomoci obětem mají povinnost Vás **srozumitelně informovat o Vašich právech**. Na Vaši žádost tak učiní opakovaně.

Nezapomeňte však, že **o některé informace musíte požádat**. Policejní orgán nebo státní zástupce Vás na Vaši žádost budou informovat:

- o stavu trestního řízení,
- o rozhodnutí o ukončení řízení, případně o nezahájení trestního řízení,
- o orgánu, který lze žádat o vyrozumění v souvislosti s pobytem obviněného nebo odsouzeného na svobodě.

Právo na poskytnutí odborné pomoci

Na poskytnutí odborné pomoci máte nárok kdykoli před zahájením, v průběhu či po skončení trestního řízení. Můžete využít pomoc zahrnující:

- psychologické služby
- sociální poradenství
- právní pomoc
- poskytování právních informací
- restorativní programy (k obnově vztahů a nápravě vzniklé újmy)

S žádostí o pomoc se můžete obrátit na **subjekty zapsané v registru poskytovatelů pomoci obětem trestných činů**, který je přístupný na internetových stránkách www.justice.cz, nebo požádejte kteréhokoliv policistu o jeho tištěnou podobu.

Pokud jste zvláště zranitelnou obětí, můžete subjekty zapsané v registru žádat o bezplatnou pomoc.

Právo na ochranu před hrozícím nebezpečím

Pokud by Vám hrozilo nebezpečí v souvislosti s pobytem pachatele na svobodě, **mohou být přijata opatření k zajištění Vašeho bezpečí**. Může být např. utajena Vaše totožnost, poskytnuta Vám krátkodobá ochrana, zvláštní ochrana, vykázána osoba ze společného obydlí nebo vydáno předběžné opatření ve vztahu k pachateli.

Právo na ochranu před druhotnou újmou

Ochrana před druhotnou újmou, tedy újmou způsobenou v průběhu trestního řízení, zahrnuje následující práva a opatření:

Právo na zabránění kontaktu s pachatelem

Ve kterémkoli stadiu trestního řízení můžete požádat, aby při úkonech, kterých se účastníte, byla učiněna opatření, která zabrání Vašemu kontaktu s pachatelem.

Jste-li zvláště zranitelnou obětí, příslušné orgány jsou povinny Vaši žádosti vyhovět, pokud to nevyklučuje povaha prováděného úkonu. Můžete také požádat o přijetí opatření k zabránění bezprostředního vizuálního kontaktu s pachatelem při výslechu.

Právo na ochranu při výslechu

Otázky směřující do intimní oblasti je Vám možné klást jen v nezbytných případech, šetrně a tak, aby nebylo nutné výslech opakovat.

Máte právo kdykoliv podat námítky proti zaměření otázky.

Můžete požádat, abyste byl(a) vyslechnut(a) osobou stejného pohlaví.

Jste-li zvláště zranitelnou obětí, příslušné orgány jsou povinny umožnit Vám na žádost výslech osobou stejného pohlaví, nebrání-li tomu důležité důvody. V případě potřeby účasti tlumočnicka můžete žádat, aby byl přibrán tlumočnick stejného pohlaví.

Právo na doprovod důvěrníkem

Máte právo, aby s Vámi byl v výslechu a podobných úkonů na policii důvěrník. Tím může být např. Vaše blízká osoba, která Vám poskytuje potřebnou, zejména psychickou pomoc. Dětem zvolí důvěrníka jejich zákonný zástupce.

Právo na prohlášení dopadu na Váš život

Ve kterémkoli stadiu trestního řízení můžete učinit prohlášení o tom, jaký dopad měl spáchaný trestný čin na Váš dosavadní život. Toto prohlášení můžete učinit i písemně. Prohlášení může mít vliv na Váš nárok na náhradu nemajetkové újmy, o kterém rozhodne soud.

Právo na ochranu soukromí

Trestní řád upravuje **zákaz zveřejnit informace umožňující zjištění totožnosti oběti**.

Zároveň můžete **požádat o ochranu osobních údajů vedených ve spise**, jako jsou údaje o bydlišti a doručovací adrese, údaje o Vašem zaměstnání či podnikání a údaje o osobních, rodinných a majetkových poměrech. To znamená, že tyto údaje se vedou tak, aby se s nimi mohli seznamovat pouze orgány činné v trestním řízení, policisté a úředníci Probační a mediační služby činní v dané věci.

Právo na peněžitou pomoc

Žádost o poskytnutí peněžitě pomoci je třeba podat Ministerstvu spravedlnosti ČR ve **lhůtě do 2 let**, od doby kdy jste se dozvěděl(a) o újmě způsobené trestným činem, **nejpozději však do 5 let** od spáchání trestného činu. Pro podání žádosti můžete využít formulář dostupný na www.justice.cz.

Právo žádat o peněžitou pomoc má:

- oběť, které bylo **ublíženo na zdraví**,
- oběť, které byla **způsobena těžká újma na zdraví**,
- **osoba pozůstalá po oběti**, která v důsledku trestného činu zemřela,
- oběť trestného činu **proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti** a dítě, které je obětí trestného činu **týrání svěřené osoby**.

Oběti mohou dostat peněžitou pomoc:

- ve výši ztráty na výdělku,
- ve výši nákladů na léčbu, případně na psychoterapii, fyzioterapii či jiné obdobné odborné služby,
- formou paušální částky, jde-li o pozůstalé osoby.

Předpoklady poskytnutí peněžitě pomoci jsou následující:

- újma nebo škoda způsobená trestným činem nebyla plně nahrazena,
- bylo podáno oznámení o trestném činu,
- dali jste souhlas s trestním stíháním, je-li vyžadován,
- poskytli jste součinnost při vyšetřování, zejména jste neodepřeli výpověď,
- nejste stíháni jako spoluobviněný.

Pokud jste zároveň stranou poškozenou dle trestního řádu, můžete v přípravném řízení navrhnout, aby soud uložil **povinnost obžalovanému nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu**.

Pokud něčemu nerozumíte nebo potřebujete více informací, ptejte se policistů nebo navštivte internetové stránky www.policie.cz/obeti.